

(16.VIII.1880 - 23.X.1971)

Zdeněk Kolečka

V roce 1980 věnujeme v entomologické veřejnosti vzpomínku stému výročí narození chudnického rodáka, středoškolského profesora a přírodovědce - entomologa evropského jména, ředitele J a n a R o u b a l a .

Jeho jméno je nerozlučně spojeno s historií Československé entomologické společnosti, od jejího vzniku na památné schůzi 17. ledna 1904, i po všechna další období její činnosti, kdy byl vždy v popředí entomologického výzkumu Československa i jiných akcí, které se svými členy organizovala.

Roubalova přírodovědecká činnost byla mnohotvárná. Chápal vždy přírodu jako celek a byl nejen znamenitým entomologem, ale i zoologem, botanikem, mykologem, geologem a ochranářem přírody. Hlavní náplní jeho vědecké práce bylo studium systematiky a faunistiky hmyzu, kde mu jeho nevšední sběratelské schopnosti a pozorovací talent umožnily již od začátku spojovat tato studia s výzkumem ekologickým a chorologickým. Ze sběru hmyzu v přírodě dokázal vytěžit veliké množství obecných poznatků a všimnout si mnoha dosud neznámých souvislostí. Svůj zájem o vztah hmyzu k prostředí uměl spojit s praktickou činností směřující k ochraně významných přírodních území a přirozených krajinných celků Československa. Prof. Roubal začal svou entomologickou činnost koleopterologickým výzkumem, kterému věnoval podstatnou část svého života. V koleopterologii obsáhl všechny čeledě tohoto početného hmyzího řádu a ještě při tom vynikl jako specialista čeledě nejtěžší a nejobsáhlejší - drabčičků (Staphylinidae). Prozkoumal většinu významných území našeho státu a podnikl i řadu zahraničních výzkumných cest (Kavkaz, Litva, Jugoslávie, Rumunsko, Alpy a j.). Během svého působení na Slovensku v období let 1919-1938 tu podrobně prostudoval mnoho rozsáhlých územních oblastí a sbíral i na řadě lokalit býv. Podkarpatské Rusi, která byla v té době entomologicky zcela neprozkoumána. Ve svých 71 letech energicky změnil

zaměření své vědecké práce, soustředil se na nový hmyzí řád a od studia brouků přešel k aktivnímu studiu ploštic (Heteroptera).

Výsledky badatelské práce prof. Roubala se odrážely v jeho literární činnosti, která byla skutečně rozsáhlá a dokumentuje ji více než 500 literárních prací. Jeho hlavním životním dílem, do kterého uložil svoje dlouholeté koleopterologické poznatky ze Slovenska, je tří svazkový "Katalog Coleopter brouků Slovenska a Podkarpatska" z let 1930 - 1941. Mimo to publikoval značné množství velkých i menších koleopterologických prací v nejrozličnějších domácích i zahraničních odborných časopisech. Když se začal zabývat studiem ploštic, publikoval v období mezi lety 1953 až 1969 kolem 40-ti významných prací o Heteropterech.

Za dosažení všech vědeckých úspěchů vděčil prof. Roubal především vytrvalosti, svému nadání, nadšení a mravenčí pílí. Jeho vědecká činnost byla po zásluze oceněna jmenováním čestným, dopisujícím nebo zakládajícím členem předních evropských entomologických společností a přírodovědeckých institucí a československý stát ocenil v roce 1956 jeho záslužnou vědeckou práci udělením Řádu práce.

Jméno Roubal se stalo pojmem a symbolem lásky k přírodě a k jejímu studiu. Je vzorem představy plodného života vyplněného intenzivní entomologickou prací i zanícení a pevného vztahu ke zvolenému oboru.

Rodáci a vděční žáci zasadili na rodném domku v Chudenicích, kde se 16. srpna 1880 Jan Roubal narodil pamětní desku, která má vzbudit v srdci každého milovníka přírody vzpomínku na významného vědce a moudrého, čistého člověka profesora Jana Roubala.

Adresa autora (Anschrift des Autors) :

Ing. Zdeněk Kolečka, Litvínovská 521, 190 00 Praha 9 - Prosek.